

Iqra Privatskole

Foråret 2016

Skolens omsorgspolitik og handleplan

Hvordan forholder vi os, når en elev, en kollega eller skolen som helhed rammes af sorg, sygdom, dødsfald eller krise? Endvidere hvordan vi burde handle ved traumatiske/ voldsomme hændelser, som måtte ske i situationer, hvor elever eller personale er involveret.

Eksempler på kritiske situationer, som nødvendiggør skolens omsorgshandleplan er:

- Ulykker på og udenfor skolen i skoletiden, og andre krisesituationer på skolen og i familierne
- Livstruende sygdom (elev, forældre, lærer)
- Dødsfald eller alvorlige ulykker blandt en af skolens elever
- Dødsfald blandt en af skolens elevers søskende eller forældre
- Dødsfald blandt personalet på skolen

Klasselærer og skoleleder samt pædagogisk konsulent på skolen er generelt nøglepersoner og tovholdere på sådanne kriser.

Formål:

- At det ikke kommer bag på os, hvordan vi bør handle, når en sådan hændelse indtræffer, dvs. at skolen må være forberedt og de voksne reagere og handle hensigtsmæssigt ved behov.
- At der hurtigt kan iværksættes handlinger, der skal støtte de personer, der er berørt, hvad enten det er familie, klassekammerater eller kolleger.
- At det fremgår klart for enhver, hvad skolen som institution gør for at markere et dødsfald eller handle i kritiske situationer, dvs. vi har et beredskab om, hvem der gør hvad.

Denne omsorgsplan:

- Indeholder punkter, der skal overvejes og udføres, når en krise- eller sorgsituation opstår.
- Uddeles til samtlige medarbejdere på Iqra Skole, nu og i fremtiden.
- Offentliggøres på skolens hjemmeside
- Nævnes på forældremøder i alle klasser, også for fremtidige klasser.
- Nævnes i materialet om Iqra Skole, der gives til nye elever og deres forældre.
- Drøftes og revideres derefter om nødvendigt.

Forældrene opfordres i denne forbindelse til at orientere skolen om alvorlige hændelser, så vi kan støtte deres barn bedst muligt.

"Du kan ikke hindre sorgens fugle i at flyve over dit hoved, men du kan hindre dem i at bygge rede i dit hår" (gammelt kinesisk ordsprog)

Generelle principper for omsorgsarbejde (som vi de voksne på skolen skal kende):

- Øget opmærksomhed omkring barnets udvikling, reaktion og trivsel generelt
- Det allervigtigste er, at man er til stede som person og medmenneske. Ens menneskelige indføling og erfaring er det primære arbejdsredskab; man behøver ikke en særlig uddannelse.
- Det er vigtigt, at der hurtigst muligt tages kontakt direkte til den ramte (aflive myter).
- Den, der er ramt, skal føle sig set og forstået. Der skal være plads til at tale om sorgen såvel som plads til den ordløse omsorg. Mange slags reaktioner er mulige, og der skal være plads til dem alle.
- Børn har brug for, at den voksne lukker op for snakken, hvad enten barnet er den, der oplever en sorg, eller den, der er vidne til en andens sorg. Vær lydhør og giv barnet plads til at komme frem med sine følelser og tanker.
- Når barnet tumler med store følelser og svære tanker, kan det ofte påvirke evnen til at lære noget.
- Som medarbejder er man aldrig alene om opgaven. Ens kolleger og skolens ledelse har hver sin del af ansvaret for, at opgaven bliver løftet. Det er altid muligt at trække på psykolog, sundhedsplejerske og kommunens øvrige faglige ressourcepersoner, hvis man har brug for råd eller bistand.
- Det er altid o.k. at sige fra, hvis en bestemt situation bliver for svær, - blot man sikrer sig, at andre tager over.
- I det omfang det er nødvendigt, friholdes man, efter aftale med ledelsen, fra undervisning under udførelse af krisehandleplanen.

Hvad gør vi, hvis:

Der sker alvorlig ulykke på skolen i skoletiden.

Forholdsregler på ulykkesstedet:

1. Den eller de lærere, der først er til stede, yder førstehjælp og hjælper den/de forulykkede, og forsøger at holde elever i ro og på afstand fra ulykkestedet.
2. Skoleleder underrettes, så denne og/eller lærere til stede vurderer om øvrige lærere, sundhedsplejersken eller 112/ambulance skal tilkaldes eller den ramte (elev/- er eller voksne) skal køres på Skadestuen

Underretning:

3. Ledelsen sørger for:
 - at underrette elevens/elevernes hjem om ulykken
 - at informere medarbejderne
 - at tilkalde ressourcepersoner, hvis det er nødvendigt med krisehjælp
 - at eleverne i de berørte klasser får en kortfattet skriftlig meddelelse med hjem
 - at orientere daginstitutioner og sikre, at ingen elever kommer hjem til et tomt hus

Lærerne informerer klasserne i overensstemmelse med de informationer, der er givet fra ledelsens side.

Opfølgning:

4. Klasselæreren/lærerne:

- snakker med klassen om ulykken og dens følger.
- er opmærksom på om nogle elever har brug for ekstra hjælp.
- har kontakt med hjemmet, hvis ulykken bevirker længere fravær fra skolen.
- hvis en elev får varige men efter ulykken, forsøger klasselærere sammen med hjemmet og evt. fagfolk at gøre elevens tilbagevenden til skolen så god og positiv som muligt.

Husk: Åbenhed omkring det skete er, uanset hvor trist og traumatisk det end måtte være, den bedste støtte for barnet

Ulykker uden for skolen (ekskursioner, lejrskoler m. v.)Forholdsregler på ulykkesstedet:

1. På ulykkesstedet gælder det om at holde børnene på afstand og hjælpe den/de tilskadekomne.
2. Læreren sørger for, at der straks ringes efter ambulance eller anden hjælp.
3. Læreren underretter ledelsen, som tilkalder hjælp fra skolen til at få eleverne tilbage til skolen.
4. En lærer/pædagog tager med den forulykkede/tilskadekomne. Den anden bliver hos klassen og følger børnene tilbage til skolen
5. Eleverne holdes på skolen. Klassens lærere/leder bliver hos klassen.
6. Kontoret kontakter og orienterer forældrene. Der sørges for, at eleverne bliver hentet på skolen.

Opfølgning:

7. Næste dag samles lærerne til en kort orientering.
8. Lærerne orienterer om hændelsesforløbet og snakker med børnene om ulykken.
9. Hvis der opstår situationer, hvor pressen bliver involveret, er det vigtigt, at al kontakt til pressen foregår gennem ledelsen.
10. Klasselæreren er opmærksom på, om nogle elever har særlig brug for hjælp.
11. Klasselæreren holder kontakt med hjemmet, hvis der er tale om længere fravær fra skolen.
12. Hvis der er tale om varige men efter ulykken, prøver klasselæreren sammen med hjemmet og evt. fagfolk at gøre elevens tilbagevenden til skolen så god og positiv som muligt.

I tilfælde af en pludselig ulykke, husk da:

1. Giv evt. førstehjælp
2. Ring 112

En elev bliver alvorlig syg

1. Når ovenstående erfarer orienteres klasselæreren (som så meddeler lederen dette).
2. Klasselæreren - evt. sammen med en anden af klassens lærere - kontakter hjemmet for at aftale:
 - klassens og lærernes kontakt med eleven i sygdomsperioden
 - hvad og hvordan skal klassen og evt. klassens forældre orienteres om
 - hvordan modtager vi eleven i skolen efter sygdomsforløbet
 - skal der tages specielle hensyn
 (Det bedste er, om den lærer, der har mest kontakt til barnet påtager sig opgaven.)

3. Klasselæreren/ledelsen orienterer øvrige medarbejdere om relevante forhold.
4. Opfølgende:
 - oplysning og åbenhed om sygdommen.
 - undgå isolation af eleven (tavshed, manglende samvær m. v.), også undgå overdreven hensyntagen til den syge elev.
 - gør hverdagen så normal som muligt.
 - evt. forældrebesøg i klassen.
 - evt. hjælp af ressourcepersoner som sundhedsplejerske, læge, psykolog m. v.

(Det er en god idé at være to lærere i kontakten til hjemmet for gensidigt at kunne støtte og aflaste hinanden.)

En elev afdør ved døden:

1. Klasselæreren og skolelederen orienteres først (hvis de ikke allerede er informeret).
2. Klasselæreren og skolelederen orienterer klassens øvrige lærere og nøglepersoner (f.eks. SFO medarbejdere, sekretæren, pedellen).
Det er vigtigt, at læreren også får talt med kolleger og ledelse om hændelsen og forløbet, så man holdes orienteret og kan handle fornuftigt.
3. Leder/klasselærer kontakter familien samme dag for at udtrykke sin deltagelse, samt får førstehåndsviden om, hvornår begravelsen finder sted, og om familien har særlige ønsker i den anledning. De pårørende spørges om, *hvordan* skolens børn og forældre skal orienteres om dødsfaldet, så skolen så vidt muligt respekterer familiens ønsker.
4. Klassen samles og orienteres, og får god tid til at tale om hændelsen. Ligeledes aftales med ledelsen, hvordan information skal ske til den øvrige årgang, andre klasser, gruppe etc. Information til klassens forældre gives af klasselæreren (pr. telefon/brev), sekretæren sørger for information til skolens øvrige forældre (pr. brev).
5. Klasselæreren og en repræsentant for skolens ledelse mindst bør deltage i begravelsen, evt. andre lærere og elever ligeså.
6. Skolesundhedsplejersken og skolens pædagogiske konsulent samt evt. en psykolog udefra er mulige samarbejdspartnere og rådgivere ved behov.
7. Klasselæreren følger efterfølgende på elevernes indtryk og psykiske velbefindende, gennem samtaler.

En elev mister en forælder eller søskende

Det samme som i foregående afsnit. Muligvis punkter 4. og 5. i mindre omfang, alt efter elevens ønske samt specifik situation og behov.

Fortsæt i en længere periode med på tomandshånd at spørge ind til barnets velbefindende, gerne på tomandshånd. Lad barnet forstå, at det altid kan vende tilbage og fortælle om tabet.

En elev er i krise som følge af alvorlig sygdom, vold, skilsmisse osv.

1. På forældremøder og i forældrefolder orienteres om, at det er vigtigt at informere klasselæreren/skolen ved skilsmisse m.m., da åbenhed fra alle sider er meget vigtigt for barnets fortsatte trivsel.
2. Klasselæreren skal informere ledelse og kollegaer.
3. Der vælges en kontaktperson, som eleven kender godt og har tillid til. Det vil oftest være klasselæreren, men det er fint at give opgaven videre til en anden lærer i teamet.

4. Familien kontaktes af klasselærer/leder, gerne personligt, eller inviteres til et møde på skolen. Det vurderes, i hvor høj grad hændelsen angår hele klassen, og hvor meget der skal informeres. Elevens og familiens ønsker om, *hvordan* det skal gøres, skal så vidt muligt respekteres. (Der aftales om eleven skal være til stede ved eventuel information af klassen. I denne forbindelse kan øvrige børn stille spørgsmål, men dog kun efter aftale med barnet. De tætteste kammerater kan opfordres til at støtte eleven.

I tilfælde af skilsmisse er det vigtigt at huske kontakt til begge forældre. Følgende drøftes:

- Hvordan skal samarbejdet med hjemmet være?
- Hvem skal informeres?
- Hvad forventer forældrene af skolen?
- Hvilken hjælp kan vi tilbyde?
- Hvad gør vi? - der lægges i fællesskab en plan for det videre forløb
- Klasselæreren har en personlig samtale med eleven i rolige omgivelser, hvor barnet orienteres om samtalen med forældrene og det videre forløb.

5. Skolen sørger for, at der kan ydes den rette hjælp og støtte til den pågældende elev
6. Ved fravær planlæg elevens tilbagevenden til skolen og diskutér specielle områder, som bekymrer barnet.
7. Opfølgning: Klasselærer/kontaktperson sørger for opfølgning gennem samtale med barnet og hjemmet.
- 8.

En ansat på skolen bliver alvorlig syg

1. Ledelsen orienteres.
2. Ledelsen tager kontakt til den syge kollega og taler med kollegaen om dennes ønsker og forventninger samt aftaler handleplanen (hvordan skal personalegruppen, elever og forældre informeres, og hvad skal/kan skolen i øvrigt gøre, er der særlig hensyn osv.)
3. Ledelsen orienterer øvrige medarbejdere om de aftaler, der er lavet med den sygemeldte samt orienterer tillidsrepræsentanten om den syge medarbejder
4. Ledelsen sørger for formidling til elever og forældre
5. Ledelsen følger kollegaen tæt under sygdomsforløbet under hensyntagen til den syges ønsker.
6. Skolen sender en hilsen - blomster, bog eller lignende

En ansat dør

1. Den, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter ledelsen.
2. Ledelsen underretter samtlige medarbejdere og skolebestyrelsen.
3. Ledelsen tager kontakt til den afdødes familie og taler om deres ønsker og hvad de forventer af skolen i denne situation samt aftaler skolens handleplan.
4. Lederen kalder til et kort personalemøde, med afstemning af handleplanen, praktiske opgaver osv.
5. Klasserne informeres efterfølgende af klasselærer/teamlærer – ledelsen sørger for at alle klasser er dækket. Alle informationer skal være klare og præcise for at undgå misforståelser.
6. Er dødsfaldet sket på skolen skal berørte lærere og elever tages ekstra vare på.
7. Brev sendes til skolens forældre.
8. Deltagelse i begravelsen
9. Opfølgende: opmærksomhed på uro og sorgreaktioner hos eleverne og kolleger

Relevant kontakt:

Skolepsykolog i Iqra – Amina Djondjorova (40 96 51 07)

Børnetelefonen - 35 55 55 55

Forældretelefonen - 35 55 55 57

Forældreforeningen At miste et barn - 36 70 77 76

UngeKontakten (unge over 15 år, som har sorg) - 35 42 43 00

Amanah Rådgivningen - Anonym rådgivning for muslimer <http://www.amanah.center/>
tirsdag-fredag kl. 16.30 – 20.00, tlf. 89 87 77 77

Litteratur:

Jacobsen, Anne: *Børn og sorg. Om børns reaktioner på tab og død*

Dyregrov, Atle & Raundalen *Sorg og Omsorg i skolen*, Hans Reitzels Forlag, 1996

Edvardson, Gudrun *Børn i sorg, børn i krise*, Hans Reitzels Forlag, 1986

Undervisningsmateriale fra Kræftens Bekæmpelse